

RYCZAŁT OD PRZYCHODÓW EWIDENCJONOWANYCH

Komentarz

Stanisław Bogucki, Arkadiusz Cudak
Aleksandra Wrzeńska-Nowacka

WYDANIE **3**

RYCZAŁT OD PRZYCHODÓW EWIDENCJONOWANYCH

Komentarz

Stanisław Bogucki, Arkadiusz Cudak
Aleksandra Wrześcińska-Nowacka

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

WYDANIE

3

Stan prawny na 1 stycznia 2023 r.

Stanisław Bogucki, nr ORCID: 0000-0002-5532-3080

Arkadiusz Cudak, nr ORCID: 0000-0001-8051-0059

Recenzent wydania pierwszego i drugiego

Dr hab. Bogumił Pahl, prof. UWM

Wydawca

Grzegorz Jarecki

Redaktor prowadzący

Paulina Ambroży

Opracowanie redakcyjne

Violet Design

Projekt okładek serii

Wojtek Janikowski, Przemek Dębowski

Poszczególne części komentarza napisali:

Stanisław Bogucki – wstęp, art. 1a, 3; art. 4 ust. 1 pkt 14–16, ust. 2–4; art. 5;

art. 8 uwagi ogólne, ust. 1 pkt 1–3, ust. 3; art. 10; art. 12 ust. 1

pkt 3, 4, 7, 8, ust. 2, 3, 14; art. 13a–20; art. 21 ust. 5a, ust. 6–15; art. 21b, 57a,
57aa, 57ab, 57h, 58

Arkadiusz Cudak – art. 4 ust. 1 pkt 8–13, 17, 18; art. 8 ust. 1 pkt 4;

art. 12 uwagi ogólne, ust. 1 pkt 1–2b, ust. 10–12; art. 21 ust. 1–4;

art. 21c–22, 52, 57c, 57d

Aleksandra Wrzesińska-Nowacka – art. 1, 2; art. 4 uwagi ogólne, ust. 1 pkt 1–6;

art. 6, 7; art. 8 ust. 1 pkt 5, ust. 2; art. 9, 11; art. 12 ust. 1 pkt 5, 6,

ust. 5–9a, 13; art. 57b, 57e, 57f

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2023

ISBN 978-83-8328-428-6

3. wydanie

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 728 313 462

e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

WSTĘP

Niniejszy komentarz zawiera objaśnienia do przepisów regulujących opodatkowanie ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych, zawartych w ustawie z 20.11.1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, a także przepisów wykonawczych do tej ustawy.

Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych to uproszczona forma opłacania podatku dochodowego, skierowana do osób prowadzących działalność gospodarczą. Podatek płaci się od przychodu, bez pomniejszania go o koszty. Opodatkowaniu ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych mogą podlegać także przychody z tytułu najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze, jeżeli umowy te nie są zawierane w ramach prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej.

Według dostępnych na dzień 1.01.2023 r. danych Ministra Finansów¹ podatnicy korzystający z opodatkowania w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych złożyli za 2021 r. 1 493 199 zeznań (tj. o 105 655 zeznań więcej niż za 2020 r.), w tym:

- 704 509 zeznań złożyli podatnicy prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą (o 58 246 zeznań więcej niż za 2020 r.);

---

¹ <https://www.podatki.gov.pl/media/8804/informacja-rycza%C5%82t-za-2021.pdf> (dostęp: 1.01.2023 r.).

- 788 476 zeznań złożyli podatnicy, którzy wybrali tę formę opodatkowania wyłącznie dla przychodów z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze, niezawieranych w ramach prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej (o 47 375 zeznań więcej niż za 2020 r.).

Przychody z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze podlegają opodatkowaniu ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych od 2003 r. Porównanie danych statystycznych za poszczególne lata przedstawianych przez Ministra Finansów wskazuje, że liczba zeznań składanych przez podatników uzyskujących przychody wyłącznie z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze, wybierających tę formę opodatkowania, z roku na rok wzrasta².

Jednym z istotniejszych elementów kształtujących wysokość podatku należnego są stawki podatkowe, które w większym stopniu wpływają na decyzje podatników o wyborze tej uproszczonej formy opodatkowania od ograniczeń podmiotowych. Z dniem 1.01.2021 r. oraz z dniem 1.01.2022 r. zmianie uległa ilość i wysokość stawek ryczałtu ewidencjonowanego. Obecnie obowiązuje ich 10 w wysokości: 17%, 15%, 14%, 12,5%, 12%, 10%, 8,5%, 5,5%, 3% oraz 2%.

Nie obowiązuje już stawka ryczałtu 20%, którą do końca 2020 r. opodatkowane były przychody uzyskiwane z tytułu wykonywania wolnych zawodów – od 1.01.2021 r. przychody te opodatkowane są stawką 17%. Nastąpiła modyfikacja definicji wolnego zawodu opodatkowanego według stawki 17% m.in. o adwokata, notariusza, radcę prawnego, biegłego rewidenta, księgowego, agenta ubezpieczeniowego, doradcę podatkowego, doradcę restrukturyzacyjnego oraz rzeczownika patentowego. Za wolny

---

² Zob. również przedstawienie zmieniających się w czasie uregulowań prawnych odnoszących się do zasad opodatkowania najmu i w ramach wykonywanej w tym przedmiocie działalności gospodarczej, oraz w ramach tzw. najmu prywatnego – M. Jaśniewicz, *Nowelizacja zryczałtowanego opodatkowania przychodów z najmu w świetle dotychczasowych regulacji w zakresie opodatkowania osób fizycznych z tego źródła przychodu*, KPPod 2020/3, s. 37–55.

zawód uznane zostało wykonywanie usług na rzecz osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej albo na rzecz osób fizycznych dla potrzeb prowadzonej przez nie pozarolniczej działalności gospodarczej. Dotąd była to przesłanka wykluczająca korzystanie z ryczału ewidencjonowanego, co oznaczało, że tłumacz czy księgowy mógł świadczyć usługi jedynie na rzecz osób fizycznych. Od 1.01.2021 r. obowiązują również dwie nowe stawki podatkowe: 15% i 10%, natomiast od 1.01.2022 r. – stawki 12% oraz 14%.

Od 1.01.2021 r. do 31.12.2021 r. stawką 15% opodatkowane były przychody ze świadczenia usług, które do końca 2020 r. opodatkowane były stawką 17% (m.in. usługi programistyczne) oraz przychody ze świadczenia większości usług wymienionych do końca 2020 r. w załączniku nr 2 do ustawy jako wyłączone z ryczału (m.in. usługi rachunkowo-księgowe, doradztwa podatkowego, reklamowe, architektoniczne, inżynierskie czy *head office*). Sam zaś załącznik nr 2 do ustawy, zawierający wykaz usług, których świadczenie wyłączało z opodatkowania ryczałtem ewidencjonowanym, został uchylony z dniem 1.01.2021 r.

Od 1.01.2022 r. niektóre usługi dotąd opodatkowane stawką ryczału 17% lub 15% zostały opodatkowane stawką 14% lub 12%.

Od 1.01.2022 r. ryczałt wynosi 14% od przychodów ze świadczenia usług w zakresie opieki zdrowotnej (PKWiU dział 86), architektonicznych i inżynierskich oraz usług badań i analiz technicznych (PKWiU dział 71), w zakresie specjalistycznego projektowania (PKWiU dział 74.1).

Od 1.01.2022 r. ryczałt wynosi 12% od przychodów ze świadczenia usług:

- a) związanych z wydawaniem: pakietów gier komputerowych (PKWiU ex 58.21.10.0), z wyłączeniem publikowania gier komputerowych w trybie on-line, pakietów oprogramowania systemowego (PKWiU 58.29.1), pakietów oprogramowania użytkowego (PKWiU 58.29.2), oprogramowania komputerowego pobieranego z Internetu (PKWiU ex 58.29.3), z wyłączeniem pobierania oprogramowania w trybie on-line;
- b) związanych z doradztwem w zakresie sprzętu komputerowego (PKWiU 62.02.10.0), związanych z oprogramowaniem (PKWiU

USTAWA

z dnia 20 listopada 1998 r.

o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiągniętych przez osoby fizyczne

(tekst jedn. Dz.U. z 2022 r. poz. 2540 ze zm.)

ROZDZIAŁ 1

Przepisy ogólne

Art. 1. [Przedmiot ustawy]

Ustawa reguluje opodatkowanie zryczałtowanym podatkiem dochodowym niektórych przychodów (dochodów) osiągniętych przez osoby fizyczne:

- 1) prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą;
- 2) osiągające przychody, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1128, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o podatku dochodowym”;
- 3) będące osobami duchownymi;
- 4) osiągające przychody ze sprzedaży, o której mowa w art. 20 ust. 1c ustawy o podatku dochodowym.

Spis treści

---

1. Uwagi ogólne	40
2. Podmioty zryczałtowanego podatku dochodowego	41
3. Zasady opodatkowania dochodów osób fizycznych	42
4. Przedmiot opodatkowania	45

---

1. Uwagi ogólne

1. Ustawa z 20.11.1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osób fizycznych obowiązuje od 1.01.1999 r., jedynie część artykułów, zawierających upoważnienie do wydania rozporządzeń wykonawczych (art. 16, 35 ust. 4 i art. 56 pkt 4 lit. e) i przepis uchylający art. 52 ust. 2 u.p.d.o.f., dotyczący podwyższenia przychodów z działalności gospodarczej podlegającej opodatkowaniu zryczałtowanym podatkiem dochodowym, weszła w życie z dniem ogłoszenia, czyli 27.11.1998 r. Przed tą datą, w okresie obowiązywania ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych opodatkowanie niektórych przychodów osób fizycznych zryczałtowanym podatkiem dochodowym, zgodnie z upoważnieniem zawartym w art. 9 ust. 1 ustawy z 19.12.1980 r. o zobowiązaniach podatkowych¹⁰, uregulowane było w rozporządzeniach Ministra Finansów:

- 1) z 10.08.1992 r. w sprawie zryczałtowania podatku dochodowego od niektórych przychodów osiągniętych przez osoby fizyczne¹¹ – w okresie od 1.01.1992 r. do 31.12.1995 r.;
- 2) z 23.12.1994 r. w sprawie zryczałtowanego podatku dochodowego od przychodów osób fizycznych¹² – w okresie od 1.01.1995 r. do 31.12.1995 r.;
- 3) z 14.12.1995 r. w sprawie zryczałtowanego podatku dochodowego od przychodów ewidencjonowanych oraz od niektórych przychodów osiągniętych przez osoby fizyczne¹³ – od 1.01.1996 r. do 31.12.1998 r.;
- 4) z 20.12.1991 r. w sprawie karty podatkowej¹⁴ – od 1.01.1992 r. do 31.12.1994 r.;
- 5) z 23.12.1994 r. w sprawie karty podatkowej¹⁵ – od 1.01.1995 r. do 31.12.1996 r.;
- 6) z 17.12.1996 r. w sprawie karty podatkowej¹⁶ – od 1.01.1997 r. do 31.12.1998 r.;

---

¹⁰ Dz.U. z 1993 r. Nr 108, poz. 486 ze zm.

¹¹ Dz.U. Nr 63, poz. 318 ze zm.

¹² Dz.U. Nr 140, poz. 786 ze zm.

¹³ Dz.U. Nr 148, poz. 719 ze zm.

¹⁴ Dz.U. Nr 124, poz. 551 ze zm.

¹⁵ Dz.U. Nr 140, poz. 787 ze zm.

¹⁶ Dz.U. Nr 151, poz. 717 ze zm.

- 7) z 20.12.1991 r. w sprawie opodatkowania przychodów osób duchownych¹⁷ – od 1.01.1992 r. do 31.12.1998 r.
2. Stan prawny obowiązujący przed 1.01.1999 r., w którym elementy konstrukcyjne opodatkowania uregulowane były w aktach prawnych rangi niższej niż ustawa, nie odpowiadał wymogom wskazanym w art. 217 Konstytucji RP, przepisy podstawowe określały bowiem podmiot, przedmiot i stawki opodatkowania. Przypomnieć należy, że art. 25 pkt 1 o.p., zawierający upoważnienie dla Ministra Finansów do zryczałtowania podatków oraz określenia szczegółowych zasad oraz warunków ich zryczałtowania, został uznany przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z art. 217 Konstytucji RP właśnie z uwagi na to, że ryczałt jest formą opodatkowania kierowaną do określonych podatników i wyłączną formą regulacji prawnej w takim wypadku powinna być ustawa¹⁸.

2. Podmioty zryczałtowanego podatku dochodowego

1. Ustawa o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne reguluje co do zasady opodatkowanie osób fizycznych. Od 25.11.2018 r. do zakresu regulacji dodano również zasady opodatkowania zryczałtowanym podatkiem dochodowym przedsiębiorstwa w spadku, czyli jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej (szerzej o pojęciu przedsiębiorstwa w spadku zob. komentarz do art. 1a)¹⁹.
2. Ustawa o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne nie definiuje pojęcia osoby fizycznej. Odwołać się zatem należy przy ustalaniu znaczenia tego pojęcia do przepisów prawa cywilnego. Zgodnie z art. 8 § 1 k.c. osobą fizyczną jest każdy człowiek od chwili urodzenia aż do śmierci. Dowodem urodzenia jest sporządzony przez kierownika urzędu stanu cywilnego akt urodzenia, z którego treści wynikać też będzie, czy dziecko urodziło się żywe (art. 52

¹⁷ Dz.U. Nr 124, poz. 552 ze zm.

¹⁸ Wyrok TK z 9.11.1999 r., K 28/98, OTK 1999/7, poz. 156.

¹⁹ Zmiana została wprowadzona art. 81 u.z.s.

zdefiniowane szerzej niż poprzez podanie alternatywnego znaczenia „wyrób”. Jednocześnie w definicji towarów (art. 4 ust. 1 pkt 5 u.z.p.d.f.) prawodawca używa określenia „towary (wyroby)”. Zgodnie z zasadami obowiązującymi w języku polskim w nawiasie ujmowana jest ta część wypowiedzi, która uzupełnia lub objaśnia tekst główny, jest jego alternatywnym sformulowaniem.

Definicja towarów, zawarta w art. 4 ust. 1 pkt 5 u.z.p.d.f., obowiązuje w ramach całego aktu prawnego, a więc powinna być zastosowana również przy interpretacji definicji działalności usługowej w zakresie handlu. Zasada taka wynika z § 147 ust. 1 Zasad techniki prawodawczej. Definicja ta obejmuje zarówno wyroby finalne (będące końcowym rezultatem działalności produkcyjnej), jak i surowce.

Jeżeli prawodawca w nawiasie zarówno po słowie „produkty”, jak i po słowie „towary” używa jako ich objaśnienia lub alternatywnego sformułowania słowa „wyroby”, to uznaje, że zarówno produkty, jak i towary są wyrobami. Można by zatem przyjąć, że pojęcie wyrobów jest szersze od pojęć towaru i produktu (produkt i towar to desygnaty pojęcia wyrób). Produkt w języku potocznym to wytwór działalności ludzkiej, wynik produkcji⁹⁷. Mieści się on zatem również w pojęciu towaru według definicji ustawowej.

Można by zatem uznać, że towarami w definicji działalności usługowej w zakresie handlu byłyby te wyroby (zarówno finalne, jak i surowce), które zostały przez podatnika nabyte od innego sprzedawcy, niebędącego ich producentem, natomiast produktami – wyroby nabyte przez podatnika bezpośrednio od ich producenta. Rozróżnienie takie nie ma jednak znaczenia przy definiowaniu działalności usługowej w zakresie handlu; istotne jest bowiem wyłącznie, aby towar czy produkt będący przedmiotem sprzedaży zostały nabyte w sposób pochodny (od innej osoby), a nie pierwotny (poprzez wytworzenie towaru). Nie jest natomiast ważne, w jaki sposób nabył towar jego zbywca (poprzednik podatnika). Wprowadzenie

---

⁹⁷ *Słownik języka polskiego*, red. W. Doroszewski, www.doroszewski.pwn.pl (dostęp: 16.12.2021 r.).

do definicji pojęć towaru i produktu wydaje się zatem zabiegiem (ze strony prawodawcy) nieprzemysłanym i powodującym jedynie wątpliwości interpretacyjne.

5. Za działalność usługową w zakresie handlu nie zostanie uznana incydentalna sprzedaż rzeczy, zakupionych z zamiarem innym niż jej odprzedaż w stanie nieprzetworzonym (art. 4 ust. 1 pkt 5 lit. a u.z.p.d.f.). W art. 4 ust. 1 pkt 5 u.z.p.d.f. zdefiniowano pojęcie towarów przez wyliczenie wśród desygnatów tego wyrażenia towarów handlowych, surowców i materiałów podstawowych. Towarami handlowymi są towary (wyroby) zakupione w celu ich dalszej odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym. Aby daną działalność uznać za działalność w zakresie handlu, przedmiotem sprzedaży muszą być zatem towary handlowe, czyli takie, które zostały zakupione w celu ich dalszej odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym, a nie towary zakupione np. jako część zamienna do środka trwałego podatnika, które następnie stały się zbędne⁹⁸.
6. Definicji działalności usługowej w zakresie handlu odpowiada sprzedaż nieodpłatnie nabytej (w drodze zbiórki do ogólnodostępnych kontenerów) odzieży używanej⁹⁹. Za działalność usługową w zakresie handlu Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Warszawie uznał czynność podatnika sprzedającego wirtualne przedmioty (atrybuty postaci oraz waluty wirtualnej w internetowych grach sieciowych), które ułatwiają zabawę w grze, nabyte od innych użytkowników gry lub „zdobyte” przez uczestnika dzięki własnym umiejętnościom (zabijanie potworów z danej gry, zbieranie itemów, handel w grze z innymi graczami). Jeżeli nie dochodzi do przetworzenia nabytych rzeczy, to rzeczy te przeznaczone do dalszej odsprzedaży traktowane będą jako towary odpowiadające definicji zawartej w art. 4 ust. 1 pkt 5 lit. a u.z.p.d.f. Organ uznał, że wirtualne przedmioty mogą być uznane za towar w rozumieniu powołanego przepisu. Uznał, że towar to „wytwór pracy ludzkiej zaspokajający jakąś potrzebę człowieka, produkowany na sprzedaż”. Z kolei wytwór oznacza „to, co zostało

⁹⁸ Wyrok NSA z 4.06.2013 r., II FSK 2172/11, LEX nr 1324536.

⁹⁹ Interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z 20.10.2020 r., 0112-KDIL2-2.4011.585.2020.1.MC, LEX nr 564934.

Komentarz obejmuje analizę przepisów regulujących opodatkowanie ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych, zawartych w ustawie z 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne.

W trzecim wydaniu uwzględnione zostały zmiany dotyczące m.in.:

- zasad opodatkowania dla przychodów z najmu, wprowadzonych od 1 stycznia 2023 r.; z tą datą podatnicy osiągający przychody z najmu prywatnego (tj. osiąganego poza działalnością gospodarczą) opodatkowują je wyłącznie ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych,
- wprowadzenia limitowanego odliczania składek na ubezpieczenie zdrowotne przez podatników stosujących ryczałt,
- wydłużenia terminu składania zeznań rocznych PIT-28 oraz PIT-28S do 30 kwietnia roku następującego po roku podatkowym,
- podwyższenia procentu podatku, który można przekazać organizacji pożytku publicznego z 1 do 1,5%,
- przepisów o tzw. uldze na złe długi.

Stanisław Bogucki – doktor nauk prawnych; sędzia Naczelnego Sądu Administracyjnego (Izba Finansowa); redaktor tematyczny czasopisma „Procedury Administracyjne i Podatkowe”; autor publikacji z zakresu prawa podatkowego i procedur podatkowych, a także prawa cywilnego i konsularnego.

Arkadiusz Cudak – doktor habilitowany nauk prawnych; profesor Akademii Ekonomiczno-Humanistycznej w Warszawie; sędzia Naczelnego Sądu Administracyjnego (Izba Finansowa); autor publikacji z zakresu prawa podatkowego i procedur podatkowych, prawa i postępowania administracyjnego, a także postępowania egzekucyjnego w administracji oraz postępowania cywilnego, w tym cywilnego postępowania egzekucyjnego.

Aleksandra Wrześcińska-Nowacka – sędzia Naczelnego Sądu Administracyjnego (Izba Finansowa); autorka publikacji z zakresu prawa podatkowego oraz procedur podatkowych, a także prawa i postępowania administracyjnego.

9788383284286 W03P01

Kup e-book i czytaj
w aplikacji Smarteca

ISBN 978-83-8328-428-6

9 788383 284286

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA: 801 04 45 45

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL

CENA 199 Zł (W TYM 5% VAT)